

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՄՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում
Քիմիայի և կենսաբանության

ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Ղազարյան Արմինե Հրաչիկի /Ս.Ա.Հ./

Արձանագրություն № 2

«31» օգոստոս 2023թ.

ՔԿ/բ-145 - ՊԱԹՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՖԻԶԻՈԼՈԳԻԱ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 053101.00.6 - ՔԻՄԻԱ
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/
Կրթական ծրագիր՝ 053101.02.6 - ԴԵՂԱԳՈՐԾՍԿԱՆ ՔԻՄԻԱ
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/
Որակավորման աստիճան՝ ՔԻՄԻԱՅԻ ԲԱԿԱԼԱՎՐ
/բակլավր, մագիստրատուրա/
Ամբիոն՝ ՔԻՄԻԱՅԻ և ԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/
Ուսուցման ձևը՝ ԱՌԿԱ
/առկա, հեռակա/
Կուրս/կիսամյակ առկա 3-րդ կուրս, 5-րդ կիսամյակ
Դասախոս(ներ)՝ Լոբյան Ա. Բ.
Էլ. հասցե arevik.lokyan@mail.ru

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.....	3
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	3
4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը.....	3
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների.	4
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	4
7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները	5
8. Դասավանդման մեթոդներներ.....	6
9. Ուսումնառության մեթոդներ	7
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը.....	8
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	9
12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ.....	9
12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ	10
12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	11
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում	12
14. Գնահատում	13
14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներ	13
14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	13
14.3. Հարցաշար	13
14.4. Գնահատման չափանիշներ.....	14
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ	16

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում.

«Պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա» դասընթացը կարևորվում է կենսաբանության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է «053101.02.6 – Դեղագործական քիմիա» կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ» կրթամասում, որպես բուհական բաղադրիչ:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1 Դասընթացի նպատակն է տալ գիտելիքներ հիվանդությունների առաջացման պատճառների և նպաստող գործոնների, դասակարգման, ախտանիշների, էթիոլոգիայի և պաթոգենեզի, հիվանդության առաջացման ընդհանուր մեխանիզմների, տարբեր մակարդակներում հիվանդության ծագման և զարգացման օրինաչափությունների, աղապտացիայի, ռեաբիլիտացիայի վերաբերյալ:

2.2 Դասընթացի խնդիրն է ձևավորել հմտություններ և կարողություններ հիվանդությունների տարբերակման, հնարավոր ախտորոշման և անհրաժեշտության դեպքում առաջին օգնություն ցուցաբերելու:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/ Տվյալ դասընթացն ուսումնասիրելուց առաջ ուսանողը պետք է տիրապետի հետևյալ դասընթացներին՝ Ֆիզիոլոգիա, Մարդու անատոմիա, Լատիներեն լեզու :

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը¹ և կոմպետենցիաները .

- գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
- նոր իրավիճակներին հարմարվելու ունակություն,
- ինքնուրույն աշխատելու ունակություն
- նախաձեռնողականություն և ձեռներեցություն

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կրերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա) Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,

ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,

ԳԿ7 տարրական համակարգչային գիտելիքներ;

ԳԿ8 տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն (տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն),

ԳԿ9 խնդիրների լուծում,

ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

¹ <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,

ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,

ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,

ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Բ) Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,

ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,

ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

ԱԿ9 դրսևորեն ժամանակակից խոր գիտելիքներ մասնագիտական ոլորտում (նորագույն տեսությունների, դրանց մեկնաբանությունների, մեթոդների և եղանակների իմացություն),

ԱԿ11 տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,

ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների.

Դասընթացի ավարտին շրջանավարտը պետք է ունենա աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան կարողություններ և հմտություններ: Պետք է կարողանա հասկանալ տարբերակել և բացատրել հիվանդությունները, կատարել ճիշտ օգնություն:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	3կրեդիտ/ 90ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	18	
Գործնական աշխատանք	6	
Մեմինար		
Լաբորատոր աշխատանք	16	
Ինքնուրույն աշխատանք	50	
Ընդամենը	90	
Ստուգման ձևը (ստուգաթղթ/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	Ստուգաթղթ	

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Սեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Սեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:
Սեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:
- **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային

վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդալուծիան:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են՝

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Կրթ սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** – կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. **Դասավանդման մեթոդներն են՝** հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային

աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր

- 9. Ուսումնառության մեթոդներն են՝** մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների			
		Պասսիվություն	գործնական աշխատանք	Լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Հիվանդություն, էթիոլոգիան և պաթոգենեզը	4			4
2.	Հիվանդությունների դասակարգումը: Ժառանգական հիվանդություններ		2		6
3.	Սթրես , դիսթրես			4	4
4.	Բորբոքման ախտաֆիզիոլոգիա	4			6
5	Օրգանիզմի ջերմային փոխանակության ախտաֆիզիոլոգիա	2			4
6	Ալերգիա :Անաֆիլակտիկ շոկ		2		6
7	Զրազրկում : Հիպոսիա			4	4
8	Նյութափոխանակության տարբեր ճյուղերի փոխանակության խանգարումների ախտաֆիզիոլոգիա	6		4	6
9	Դիաթեզ		2		4
10	Անոթային թափանցիկության վրա ազդող գործոններ	2		4	6
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		18	6	16	50

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Патофизиология эндокринной системы (Кэттайл В.М., Арки Р.А.)	2001
2.	Джеймс А. Шейман Патофизиология почки	2007
3.	Общая патофизиология (+CD-ROM)Фролов В.А., Билибин Д.П. Издательство: Медицинское Информ. Агенство	2007
4.	П. Ф. Литвицкий Патофизиология (+ CD-ROM)	2010
5.	Барсуков В. И. , Селезнева Т. Д. Патологическая физиология.	2010
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Патологическая физиология в вопросах и ответах Атаман А.В.	2007
2.	Ախտաֆիզիոլոգիա Մինասյան Վ.	2005
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	Վիդալ	
2.	Համացանց	

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամ արանակ	Գրակ անություն ²
1.	Հիվանդություն, էթիոլոգիան և պաթոգենեզը	Հիվանդության առաջացման պատճառները, նպաստող գործոնները, ախտանիշները	4	ՊԳ 1, ՊԳ2
2.	Բորբոքման ախտաֆիզիոլոգիա	Բորբոքման գործոններ, կարմրություն, այտուց, էքսուդացիա , ցավ	4	ՊԳ 3 ՊԳ2

² Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, որ. ՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

3.	Օրգանիզմի ջերմային փոխանակության ախտաֆիզիոլոգիա	Հիպեր և հիպոթերմիա	2	ՊԳ 1, ՊԳ4
4.	Նյութափոխանակության տարբեր ճյուղերի փոխանակության խանգարումների ախտաֆիզիոլոգիա	Փոխանակության առաձայցման պատճառները և ախտանիշները	6	ՊԳ 1, ՊԳ2
5.	Անոթային թափանցիկության վրա ազդող գործոններ	Անոթի պատի թափանցիկության վրա ազդող գործոններ և ախտանիշները	2	ՊԳ 5, ՊԳ3

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն
1.	Հիվանդությունների դասակարգումը: Ժառանգական հիվանդություններ	Ժառանգական հիվանդությունների ախտաֆիզիոլոգիա, դասակարգումը	2	Հարցում, շնորհանդես	ՊԳ1,4,5
2.	Ալերգիա :Անաֆիլակտիկ շոկ	Ալերգեններ, հիստամին, անաֆիլակտիկ շոկ	2	շնորհանդես ,	ՊԳ1,4,3
3.	Դիաթեզ	Առաջացման պատճառները և ախտաֆիզիոլոգիա	2	Ռեֆերատ, շնորհանդես	ՊԳ 1, ՊԳ2

12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն
1.	Սթրես , դիաթեզ	ԿՆՀ գրգռականության վրա ազդող գործոններ	4	Բանավոր, գրավավոր և էլեկտրոնային	ՊԳ2,3,2,Լ1

				ստուգում	
2.	Զբաղվում : Հիպոքսիա	Թթվածնային քաղց, առաջացման պատճառներ և հետևանքներ	4	շնորհանդես	ՊԳ5,4,2,
3.	Նյութափոխանակության տարբեր ճյուղերի փոխանակության խանգարումների ախտաֆիզիոլոգիա	Սպիտակուցային, ածխաջրատային, ճարպային փոխանակության խանգարումների պատճառները	4	Բանավոր, գրավավոր և էլեկտրոնային ստուգում	ՊԳ1,3,2,Լ1
4.	Անոթային թափանցիկության վրա ազդող գործոններ	Անոթային թափանցելիության վրա ազդող գործոններ	4	Բանավոր, գրավավոր և էլեկտրոնային ստուգում	ՊԳ5,4,2,Լ1

12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն
1	Թթվածնային քաղց	Զարգացման ստադիաներ	Ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր, գրավավոր և էլեկտրոնային ստուգում	Նշված բոլոր գրական աղբյուրներից
2	Ուռուցք	Առաջացման պայմանները	Շնորհանդես	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր, գրավավոր և էլեկտրոնային ստուգում	Անգիտաց Անպետ

3	Խնունդներ	Տեսակները, առաջացումը	Շնորհանդես	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր, գրավավոր և էլեկտրոնային ստուգում	Բժշկության պատմություն
4	Բջջային միջնորդներ	Դերը բորբոքման առաջացման մեջ	Դեղագրքային աշխատանք	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր, գրավավոր և էլեկտրոնային ստուգում	Նշված բոլոր աղբյուրներից
5	Պրոստագլանդիններ	Դերը ցավի և բորբոքման առաջացման մեջ	շնորհանդես	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր, գրավավոր և էլեկտրոնային ստուգում	Նշված բոլոր գրական աղբյուրներից
6	Բորբոքում	Մեդիատորներ	Ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	Գրավոր ստուգում	Նշվախ գրականության ցանկ

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	Ինտերակտիվ գրատախտակ, համակարգիչ
Համակարգչային ծրագրեր	Լաբորատոր աշխատանքների համար մեթոդական ցուցումներ
Այլ	

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի³:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Հիվանդության առաջացման պատճառները

³«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

2. Հիվանդությունների դասակարգումը
3. Ինֆեկցիոն հիվանդություններ
4. Աղապտացիա, ռեաբիլիտացիա
5. Ժառանգական հիվանդություններ
6. Սթրես , դիսթրես
7. Ցավ
8. Այտուց
9. Էքսուդացիա
10. Բորբոքման ախտաֆիզիոլոգիա
11. Օրգանիզմի ջերմային փոխանակության ախտաֆիզիոլոգիա
12. Ալերգիա
13. Անաֆիլակտիկ շոկ
14. Ջրազրկում
15. Հիպօքսիա
16. Նյութափոխանակության տարբեր ճյուղերի փոխանակության խանգարումների ախտաֆիզիոլոգիա
17. Դիաթեզ
18. Անոթային թափանցիկության վրա ազդող գործոններ

Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

(1-ին ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի -----շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկված թեմաները.

Հիվանդության առաջացման պատճառները
 Հիվանդությունների դասակարգումը
 Ժառանգական հիվանդություններ
 Ինֆեկցիոն հիվանդություններ
 Սթրես
 Աղապտացիա
 ռեաբիլիտացիա

Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

(2-րդ ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի-----շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկվող թեմաները.

1. Ընդգրկված հարցեր.

1. Ալերգիա
 Անաֆիլակտիկ շոկ
 Բորբոքում
 Հիպօքսիա
 Դիաթեզ
 Նյութափոխանակության խանգարումներ
 Անոթային անբավարարություն

14.4. Գնահատման չափանիշները.

- Տեսական գիտելիքներ 20 միավոր
- Գործնական աշխատանքները 20 միավոր
- Լաբորատոր աշխատանքները 20 միավոր
- Ինքնուրույն աշխատանքը 20 միավոր

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն`	<u>053101.00.6 - ՔԻՄԻԱ</u> <i>/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/</i>
Կրթական ծրագիր`	<u>053101.02.6 - ԴԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ</u> <i>/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/</i>
Որակավորման աստիճան`	<u>ՔԻՄԻԱՑԻ ԲԱԿԱԼԱՎՐ</u> <i>/բակլավր, մագիստրատուրա/</i>

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/բ-145 Պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3 –րդ կուրս 5-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	40	Դասախոսություն	18
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	16
			Գործնական աշխատանք	6
	Ինքնուրույն	50		
Ընդամենը	90			
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ձեռք բերել գիտելիքներ հիվանդությունների առաջացման պատճառների և նպաստող գործոնների, դասակարգման, ախտանիշների, էթիոլոգիայի և պաթոգենեզի, հիվանդության առաջացման ընդհանուր մեխանիզմների , տարբեր մակարդակներում հիվանդության ծագման և զարգացման օրինաչափությունների վերաբերյալ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք - հիվանդությունների էթիոլոգիան և պաթոգենեզը, ախտածին վիճակներ, հիվանդությունների դասակարգում</p> <p>Հմտություն</p> <ul style="list-style-type: none"> • ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, • որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ ինքնուրույն եզրահանգումներ, • հանձնարարված գրականության հիման վրա կազմել ռեֆերատներ: <p>Կարողունակություն</p> <ul style="list-style-type: none"> • ստացած տեսական գիտելիքները կիրառել պրակտիկայում, • նախաձեռնություններ և հմտություններ ձեռք բերել • թեմատիկ պլաններին համապատասխան տիրապետի գրականության մշակմանը, տալով քննադատական վերլուծություն: 			
Դասընթացի բովանդակությունը	<p>Թեմա 1 . Հիվանդության առաջացման պատճառները</p> <p>Թեմա 2. Հիվանդությունների դասակարգումը</p> <p>Թեմա 3. Ցավ</p> <p>Թեմա 4. Սթրես</p>			

	<p>Թեմա 5. Բորբոքում Թեմա 6. Այտուց Թեմա 7. Էքսուդատ Թեմա 8. Ալերգիա Թեմա 9. Հիպօքսիա Թեմա 10. Ջրազրկում Թեմա 11. Ռեաբիլիտացիա Թեմա 12. Ադապտացիա Թեմա 13. Օրգանիզմի ջերմային փոխանակության ախտաֆիզիոլոգիա Թեմա 14 . Դիաթեզ Թեմա 15. Անոթային թափանցիկության վրա ազդող գործոններ</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատումը կատարվում է ըստ բուհում գործող «Ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր գրականություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Патофизиология эндокринной системы (Кэттайл В.М., Арки Р.А.) 2. Джеймс А. Шейман Патология почек 3. Общая патофизиология (+CD-ROM)Фролов В.А., Билибин Д.П. 4. Издательство: Медицинское Информ. Агенство 5. П. Ф. Литвицкий Патология (+ CD-ROM) 6. Барсуков В. И. , Селезнева Т. Д. Патологическая физиология. <p>Լրացուցիչ գրականություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Патологическая физиология в вопросах и ответах Атаман А.В. 2. Ախտաֆիզիոլոգիա Մինասյան Վ.